

UNA RELECTURA DE LA REGULACIÓ DEL VEÏNATGE CIVIL EN EL CODI CIVIL ESPANYOL

ACADÈMIA DE JURISPRUDÈNCIA I LEGISLACIÓ DE CATALUNYA.

Introducció.-

El 8 de novembre de 2016 l'acadèmic Tomàs Gimenez Duart va presentar a la sessió de l'Acadèmia la comunicació sobre "*Veïnatge civil: Una sentència generadora d'inseguretats (La STS de 16 de desembre de 2015).*"

La comunicació consta a l'acta i fou publicada, a més, als ANNALS de l'Acadèmia. En essència la Sentència resol un supòsit en el qual es discutia quin era el veïnatge civil del marit en el moment de celebrar matrimoni, ja que segons la legislació que calia aplicar al cas concret, anterior a la Constitució, depenia de la llei del marit en el moment de contraure matrimoni l'aplicació del règim de ganancials o del de separació de béns. El Tribunal Suprem, per resoldre, optà per no computar per a adquirir el veïnatge civil pel transcurs del temps el de residència en el territori amb dret propi que una persona hi passa mentre és menor d'edat. Així, qualsevol persona arribada a Catalunya, per exemple, amb 9 anys, no esdevé catalana fins que en fa 28, moment en què han passat 19 anys continuats de residència, suma dels 9 que transcorren mentre és menor i els deu que necessita que transcorrin un cop arribat a la majoria d'edat. La Sentència es fonamenta sobretot en la literalitat de l'article 225 del Reglament del Registre Civil de 1958 segons el qual no es computa el temps en que la persona interessada no es pot regir legalment per ella mateixa.

El ponent criticà aquesta decisió judicial, destacà la gran inseguretats jurídica que comporta molt en especial per a la determinació del règim de béns del matrimoni, i

subratllà que es fonamentava en un article del Reglament del Registre Civil de 1958 més que en el Codi Civil, Codi que en la seva redacció actual, per cert, és de 1974 cosa que permetia, si era el cas, entendre que havia deixat sense efecte aquell precepte reglamentari. Tomàs Giménez va considerar la Sentència absolutament allunyada tant de la interpretació literal del Codi com de la realitat social actual, en que els joves canvien tan i tan sovint de residència. Acabada la ponència es va obrir un debat viu i enriquidor a l'Acadèmia en el qual van participar Alegret, Badosa, Campo, Cumella, Egea, Guàrdia, Jou, Luna i Tarragona. En obert, es va arribar a parlar de presentar una proposta legislativa al Ministeri de Justícia o al Departament de Justícia que reformés el règim vigent contingut als articles 14 i 15 del Codi instrumentalment, als articles 64, 65 i 68 de la Llei del Registre Civil de 1957 i 4, 33, 35 68 i 69 de la Llei de 2011.

M'ha semblat interessant pensar-hi, si més no com a simple exercici teòric, perquè la regulació actual de l'adquisició de veïnatge civil, sobretot la que es produeix per transcurs del temps, és inadequada a la realitat dels nostres dies atesa la mobilitat cada cop més gran de la població, a l'expansió legislativa dels drets civils propis de les comunitats autònomes que en tenen competència legislativa, la incoherència entre l'atribució de la condició política i la condició civil de catalans i la modificació transcendental introduïda en Dret de successions pel Reglament Europeu 650/2012, de 4 de juliol.

2.- La doble funció del veïnatge civil.

Abans d'entrar en matèria, però, és convenient de recordar la doble funció que compleix el veïnatge civil en el Dret espanyol.

1-) D'una banda és un estat civil, equiparable a la nacionalitat, que tenen totes les persones amb nacionalitat espanyola i determina llur subjecció a un Dret civil determinat, sigui el civil general de l'Estat, sigui el propi de les Comunitats autònomes que històricament l'han conservat i ara són competents en la matèria.

2-) D'altra banda, com que actua com a "lleï personal" equiparable internament a nacionalitat, serveix com a una de les normes de solució de conflictes de lleis quan aquests es plantegen. Subratllo que només és una de les normes de solució perquè, com direm, també n'hi ha d'altres.

COM A ESTAT CIVIL.-

En el primer dels dos aspectes, això és, el de l'estat civil, el veïnatge civil s'oposa, en certa manera, a la "condició política de catalans" a què fa referència l'article 7 de l'EAC de 2006, segons el qual, "*Gaudeixen de la condició política de catalans... els ciutadans espanyols que tenen veïnatge administratiu a Catalunya ...i els espanyols residents a l'estranger que han tingut a Catalunya el darrer veïnatge administratiu, i també llurs descendents que mantenen aquesta ciutadania...*".

Recordem que tenen veïnatge administratiu a Catalunya les persones inscrites en el Padró Municipal d'habitants en qualsevol dels municipis de Catalunya i les inscrites en el padró d'espanyols residents a l'estranger. Com sabem, i veurem més endavant, aquest no és el criteri establert per la llei per a gaudir del "veïnatge civil" català. Així doncs, es produeix una dualitat entre condició política i condició civil de català que genera la incoherència conceptual que un Parlament elegit per totes les persones que gaudeixen de la condició política de catalanes aprova lleis que no s'apliquen a una part de les persones que representa i, en canvi, afecten a persones que no han tingut ocasió d'elegir els legisladors. Ciutadans arribats de Cadis el 2005, per exemple, votaren a les eleccions al Parlament de Catalunya de

2006, una Legislatura especialment rica en normes civils en matèria de família i successions que no afectaren aquells ciutadans mentre que sí que afectava a persones amb veïnatg civil català residents a Madrid o Sevilla.

Això és així perquè segons l'article **14 del Codi Civil espanyol**, tenen veïnatge civil català:

1. **Per naixement.** Les persones nascudes de pares que tinguin aquest veïnatge... Si en néixer el fill, o en ser adoptat, els pares tenen veïnatge civil diferent, el fill té el que correspongui a aquell dels dos respecte al qual la filiació hagi estat determinada abans; si no, té el del lloc de naixement i, en darrer terme, el veïnatge de dret comú.

Tanmateix, els pares, o el que d'ells exerceixi o li hagi estat atribuïda la pàtria potestat, poden atribuir al fill el veïnatge civil de qualsevol d'ells mentre no transcorrin els sis mesos següents al naixement o l'adopció.

2. **Per opció personal.** El fill, des que compleixi catorze anys i fins que no transcorri un any després de l'emancipació, pot optar o bé pel veïnatge civil del lloc de naixement, o bé per l'últim veïnatge de qualsevol dels seus pares. Si no està emancipat, ha de ser assistit en l'opció pel representant legal.

Qualsevol dels cònjuges no separats, ja sigui legalment o de fet, pot optar sempre pel veïnatge civil de l'altre.

3. **Per transcurs del temps i/ o llevat/ d'opció.** El veïnatge civil s'adquireix:

1r. Per la residència continuada durant dos anys, sempre que l'interessat manifesti que és aquesta la seva voluntat.

2n. Per la residència continuada de deu anys, sense declaració en contra durant aquest termini.

Totes dues declaracions s'han de fer constar en el Registre Civil i no requereixen ser reiterades.

4. **Per norma de tancament.** En cas de dubte preval el veïnatge civil que correspongui al lloc de naixement.

Encara que l'article 14 no estableix una forma específica per a les declaracions d'opció ni determina un funcionari competent per a rebre-les la remissió de l'article 64 de la Llei del Registre Civil a les normes de nacionalitat, la previsió de l'article 26 del Codi Civil, que remet al 20, i els articles 225 i següents del Reglament venen a establir que les declaracions d'opció s'han de fer davant de l'encarregat del Registre Civil i només davant d'aquest. En aquest sentit, l'any 1996 la Direcció General dels Registres i del Notariat va considerar inadequada una opció realitzada en escriptura pública i comunicada pel notari al Registre Civil.

COM A NORMA DE SOLUCIÓ DE CONFLICTES DE LLEIS.-

L'estat civil funciona com a norma de solució de conflictes de lleis d'acord amb el que disposa l'article 16.1 del Codi Civil espanyol: *Els conflictes de lleis que puguin sorgir per la coexistència de diverses legislacions civils en el territori nacional es resolen segons les normes que conté el capítol IV amb les particularitats següents: 1a. És llei personal la determinada pel veïnatge civil...*

Cal admetre, però, com dèiem abans, que el capítol IV del Títol preliminar del Codi Civil espanyol no fonamenta el sistema de solució de conflictes només en la llei personal. Així en el dret de béns preval el lloc on estan situats amb independència de la llei personal dels propietaris i les formes i solemnitats dels actes i contractes es regeixen essencialment per la llei del lloc on se celebren. A més, cal recordar que l'article 8 del Codi civil espanyol estableix com a principi general el d'eficàcia territorial de les normes de Dret públic, principi que per a Catalunya també resulta de l'article 14 de l'Estatut d'Autonomia, segons el qual les normes de la Generalitat i el dret civil de Catalunya tenen eficàcia territorial, norma coherent amb l'article 111-3 del Codi Civil de Catalunya. Així doncs, el veïnatge civil actua com a norma de solució de conflictes només en relació amb alguns dels possibles conflictes,

La qüestió es complica perquè a la pràctica, les normes de solució de conflictes en matèria de Dret Internacional Privat que conté el Títol preliminar del Codi Civil espanyol han estat profundament modificades pels tractats internacionals signats per Espanya de manera que la remissió de l'article 16, entesa com a remissió a l'articulat concret dels articles 8 a 12 del Codi, genera una certa dicotomia entre la solució dels conflictes de Dret internacional amb la solució de conflictes entre drets civils interns.

3.- Els canvis més necessaris.

Admetent el plantejament actual del Codi Civil espanyol, ens hem de plantejar com a absolutament necessària la modificació de les normes que regulen els canvis en el veïnatge civil vinculades al simple transcurs de terminis. Aquests canvis no consten de manera positiva en el Registre civil de manera que són els que generen més inseguretat.

Entenc que són possibles cinc canvis puntuals

a.- Cal fer una determinació clara de com computen els terminis i fer més curts els terminis.

Pel que fa al transcurs dels terminis és clar que cal escurçar-los. Sembla d'interès públic que el màxim de persones que viuen en un territori es regeixin per les lleis d'aquell territori que, a més, són les conegudes per les autoritats que les apliquen o les fan aplicar. Més quan es predica per activa i per passiva la igualtat de tots els ciutadans i, pel que fa a nosaltres, el catalans, que som un sol poble. Un temps mínim de vinculació amb el territori per a optar per la llei, dos anys per exemple, és adequat, però un temps tan llarg avui dia com deu anys per a perdre la llei originària és excessiu. Cinc anys serien, a parer meu, més que suficients. Més encara quan no es tracta d'una imposició, sinó que tothom que vulgui pot evitar l'automatisme del transcurs del temps fent la declaració en contra. A més, caldria establir que els anys compten des de l'empadronament qualsevol que fos l'edat de la persona en el moment d'empadronar-se.

b.- Cal establir un sistema més àgil per a fer les declaracions sobre opció, conservació i canvi de veïnatge civil.

Com he dit abans, tot i que els articles del Codi civil espanyol relatius al veïnatge no estableixen una forma concreta per a fer les declaracions d'opció, la remissió a la nacionalitat estableix com a funcionari competent per a rebre-la l'encarregat del Registre civil i com a forma, l'acta que aquest redacta i autoritza.

La Llei 15/2015, de 2 de juliol, de jurisdicció voluntària, han atribuït al Notariat la competència, compartida, d'autoritzar la celebració del matrimoni o el divorci de mutu acord. Des de sempre el notari ha estat competent per a autoritzar actes de reconeixement de filiació. També és el funcionari competent per a autoritzar les declaracions d'auto tutela, de poders preventius o de capítols matrimonials. Té sentit mantenir la competència exclusiva dels funcionaris judicials per rebre les declaracions d'opció en matèria de veïnatge civil? Entenc que no. Es pot al·legar que en matèria de nacionalitat aquesta competència continua essent de les autoritats judicials, però hi ha una diferència conceptual rellevant entre les dues qüestions. La concessió de nacionalitat va lligada a un exercici de sobirania, i el veïnatge no, la nacionalitat exigeix la promesa o jurament i el veïnatge civil no. A més l'acreditació dels requisits per a optar per la nacionalitat sembla més complexa que la dels que cal complir per a optar pel veïnatge civil.

Així doncs, entenc que la declaració d'opció pel veïnatge civil, tant en cas de matrimoni, com en cas dels pares que atribueixen al fill un o altre veïnatge, com el dels menors de més de 14 anys que opten per una o altra com sobretot, pel simple pas del temps, s'haurien de poder fer davant de notari, acreditant els requisits de residència amb certificats del padró d'habitants. El notari les hauria de comunicar al Registre Civil tal com ja fa amb els matrimonis, divorcis o poders preventius. Seria una fórmula més àgil i més propera que l'actual de declaració davant de la persona encarregada del Registre civil, tot i que la competència podria ser compartida, essent l'elecció d'una via o d'una altra un dret dels ciutadans.

El fet que la mateixa Llei de Jurisdicció voluntària, i també la Llei 3/2017 de 15 de febrer, del Llibre sisè del Codi Civil de Catalunya, hagin atribuït al Notariat competències fins ara atribuïdes a autoritats o funcionaris judicials, com són les declaracions d'hereus de col·laterals, l'adveració de testaments hològrafs, les interrogatio in iure entre d'altres fa encara més viable la proposta.

c.- Cal equiparar les unions estables en parella als matrimonis als efectes d'optar pel veïnatge civil (?)

Com hem vist l'article 14 del Codi civil espanyol permet a qualsevol dels cònjuges no separats, ja sigui legalment o de fet, optar sempre pel veïnatge civil de l'altre. Atesa la constant equiparació que hi ha entre membres d'una unió estable en parella i un matrimoni a efectes civils, especialment a Catalunya, a parer meu fora convenient fer l'equiparació també en aquest punt. És cert que es podria limitar a determinats tipus d'unions: que haguessin tingut fills en comú o que haguessin acreditat un temps mínim de convivència per evitar "unions" de conveniència. Tot i això, entenc que si s'admet l'equiparació ha de ser total.

d.- Cal adaptar l'article 9.8 del Codi Civil espanyol al Reglament Europeu 650/2012, de 4 de juliol, relatiu a la Llei aplicable en matèria de successions "mortis causa".

D'acord amb aquest Reglament, que ja ha estat tractat i debatut a l'Acadèmia en altres ocasions, la Llei aplicable a la successió és

- 1.- La llei designada pel causant entre la nacional seva en el moment de fer l'elecció o la que tingui en el moment de morir.
- 2.- La llei de l'estat en que el causant tingui la residència habitual en el moment de morir llevat que, amb caràcter excepcional, resulti de clarament que mantenia de manera manifesta una vinculació més estreta amb un altre estat.

En canvi, d'acord amb la normativa actual la solució de conflictes entre diferents normes civils estatals cal fonamentar-la en l'article 9.8 del Codi Civil vigent, que fa llei aplicable la del veïnatge civil del causant en el moment de la defunció. Hem de subratllar que el Reglament europeu no fa distincions i estableix que *La llei designada per aquest Reglament s'aplicarà encara que no sigui la d'un estat membre*. Així, sempre que ens trobarem amb la defunció d'un espanyol que residia a l'estranger o d'un estranger que residia a territori espanyol la llei a aplicar serà la del lloc de la darrera residència llevat que el difunt hagués fet elecció de llei o que, resulti de clarament que mantenia de manera manifesta una vinculació més estreta amb un altre estat, cosa que caldrà provar en ambdós casos.

La disparitat de normativa, darrera residència habitual en successions internacionals i darrera llei del causant en successions interregionals, comporta un tracte

diferent segons on es tingui la darrera residència habitual d'un ciutadà espanyol. Uns exemples ajuden a explicar-nos: la successió d'un català que ha viscut els darrers set anys de la seva vida a València es regirà per la llei catalana, però si els ha viscut a Niça o a Munic es regirà per la llei francesa o l'alemanya, llevat que es pugui acreditar que clarament continuava mantenint de manera manifesta una vinculació molt més estreta amb Catalunya que amb França o Baviera.

L'opció més senzilla seria modificar l'article 9.8 del Codi Civil i fer extensiva la norma de solució de conflictes que ha establert el Reglament Europeu sigui per una remissió directa sigui per una transposició.

Aquesta opció tendria a disminuir substancialment l'existència de conflictes de lleis entre ordenaments civils espanyols. De fet això ja va passar en matèria de règim matrimonial de béns amb la modificació de l'article 9.2 del Codi Civil per la Llei 11/1990, de 15 d'octubre, de reforma del Codi Civil en aplicació del principi de no discriminació per raó de sexe. En establir que a falta de llei comú dels dos cònjuges en el moment de celebrar el matrimoni els efectes es regien per la llei, nacional o de residència, de qualsevol dels dos i a falta d'elecció per la llei de la residència habitual comú immediatament posterior a la celebració del matrimoni i a falta d'aquesta darrera la llei del lloc de celebració, la norma va reduir de manera dràstica la problemàtica de la llei aplicable al règim matrimonial de béns per als matrimonis celebrats a partir del novembre de 1990 perquè quan no hi ha dubte que un dels dos cònjuges era català en el moment de la celebració del matrimoni ja no cal fer cap més recerca en relació amb la de l'altre, atès que si no era català, sigui espanyol o estranger, però el matrimoni es va establir aquí, aquest es regeix pel règim supletori vigent a Catalunya, és a dir, el de separació de béns.

Cal admetre que això ens porta a desvirtuar els efectes de l'adquisició derivativa del veïnatge civil. Una persona que vint anys abans de morir va fer la declaració que volia conservar, per exemple, el dret aragonès originari, moriria havent viscut a Catalunya més de vint anys i la seva successió acabaria regida pel dret català i no pel dret aragonès, si bé és veritat que hem d'acceptar que algú que mostra aquell interès per mantenir la seva llei personal tindrà la prudència de fer una "pro-fessio iuris", cosa ben senzilla.

e.- Cal adaptar a la realitat l'ús que fa el CC dels termes “comun”, especial” i foral”.

El problema en principi és simplement terminològic, però té al darrere una inqüestionable càrrega política. La denominació dels drets civils interns com a “comú” i “especials o “forals”, no és pacífica. Té unes innegables connotacions de jerarquia entre un dret de tothom, el que “normalment s'aplica als espanyols” i unes especialitats per a alguns (una mena d'espanyols especials”) que d'altre banda continuen tenint “en comú” el dret de la majoria. Ha estat abundantment discutit per la doctrina científica, especialment la catalana i la il·lenca, ja que l'aragonesa, la navarresa i part de la basca se senten prou còmodes amb l'expressió “foral”. Fins ara no ha estat possible arribar ni tan sols a convencions pacífiques en el camp acadèmic, cosa que fa preveure que un canvi legislatiu en aquest punt tampoc no ho seria .

La redacció del capítol V del Títol Preliminar del Codi Civil espanyol, tot i haver estat modificat per la Llei 11/1990 de 15 d'octubre, de reforma del Codi Civil en aplicació del principi de no discriminació per raó de sexe, és preconstitucional i continua fent ús dels termes decimonònics de Derechos forales y Derecho común. Tampoc no fa cap al·lusió a la distribució de competències legislatives en matèria de Dret Civil. En aquest punt no podem oblidar, però, que l'article 149.8 de la Constitució emprava els termes de drets civils especial o forals. Tot i això, només els parlaments de Navarra i d'Aragó assumeixen la denominació de foral per al seu Dret Civil mentre que Galícia, País Basc, Catalunya i les Illes Balears no l'han acceptada.¹ Personalment optaria per emprar les expressions dret civil de l'Estat i dret propi de les comunitats autònomes que en tenen competència, però la veritat és que no m'atreveixo a proposar en ferm un canvi terminològic amb una càrrega tan profunda.

¹ A **Navarra** continua vigent, amb força modificacions, la Llei 1/1973, d'1 de març, que aprova la Compilación del Derecho Civil Foral de Navarra. A l'**Aragó**, el Código de Derecho Foral de Aragón, , llei 1/2011, de 22 de març. Per contra, a **Galícia**, la Ley 2/2006, de 14 de juny, de Derecho Civil de Galícia; al **País Basc**, la Llei 5/2015, de 3 de juliol, de Derecho Civil Vasco, a les **Illes Balears**, el Decret Legislatiu 79/90, de 6 de setembre, de la Compilació del Dret Civil de les Illes Balears i a **Catalunya**, la Llei 13/1984, de 20 de març, ja va suprimir el terme de “especial” que contenia la Compilació de 1960. En canvi, les **Corts valencianes** han fet ús del terme “foral” entre d'altres en la Llei 10/2007, de 20 de març, del Règim econòmic matrimonial valencià, que ha estat declarada nul·la de cap a peus per la STC 82/2016, de 28 d'abril.

4.- Seria convenient i útil que l'Acadèmia fes una proposta de modificació?

Per acabar cal plantejar qüestions de procediment, sobretot atesa la situació política actual.

Primera.- Pot arribar a correspondre a l'Acadèmia fer una proposta de modificació, atès que es tracta d'una matèria d'un innegable contingut polític?. No correspondria, per exemple, a l'Observatori de Dret Privat creat per la Generalitat precisament per a impulsar l'elaboració de la legislació civil de Catalunya? Probablement, però també podem convenir que atès el fet que en el marc competencial actual la Generalitat no podria aprovar una normativa sobre la matèria, pot ser més "neutre" que la proposta surti de l'Acadèmia. D'altra banda, no consta que l'Observatori estigui treballant en aquesta matèria i, consultat el web de la Comissió General de Codificació del Ministeri, tampoc no hi figura entre els avantprojectes en què treballa cap sobre aquest tema.

Segona.- Proposar una modificació de la regulació del veïnatge civil té sentit en el context d'un estat plurilegislatiu. Dit d'altra manera, entrar en aquesta matèria ara pot comportar que els partidaris que Catalunya esdevingui un nou estat acusin l'Acadèmia d'optar pel manteniment de l'statu quo. Tot i que comprenc d'entrada aquesta visió, considero que la proposta ha de ser vista, més aviat, com una contribució a enfortir el marc normatiu català en la línia de fer més simples, comprensives i accessibles els criteris per a solucionar els conflictes de lleis i, en definitiva, per simplificar la tasca dels operadors jurídics a Catalunya.

Tercera.- Tot i que el destinatari final de la proposta hauria de ser el Ministeri de Justícia o més aviat les Corts Generals, tan es podria optar per fer-la directament com fer-la al Departament de Justícia perquè la tramités com a proposició de Llei del nostre Parlament. No crec que aquest sigui el moment més fàcil per a això. D'altra banda, hauríem d'entendre com un deure de col·laboració implicar en el projecte les acadèmies jurídiques dels altres territoris que compten amb Dret Civil propi.

Així doncs, goso rellegir els articles del Codi Civil que regulen ara per ara el veïnatge civil com un exercici de reflexió intel·lectual que és el que he pretès de durvos aquesta tarda.

Lluís Jou

Barcelona, novembre de 2017

ANNEX U

UN PRIMER DOCUMENT DE TREBALL

PROPOSTA DE NOVA REDACCIÓ DELS ARTICLES 9.8, 14, 15 I 16 DEL CODI CIVIL ESPANYOL.

En vermell i subratllat el text que es proposa addicionar o modificar. En lila i en cursiva el text que es proposa d'eliminar.

Artículo 9.8. La sucesión por causa de muerte se regirá íntegramente por la ley en que el causante tuviera su residencia habitual en el momento del fallecimiento cualesquiera que sean la naturaleza de los bienes y el país donde se encuentren. Si, de forma excepcional, resultase claramente de todas las circunstancias del caso que, en el momento del fallecimiento, el causante mantenía un vínculo manifiestamente más estrecho con un Estado distinto al de su última residencia habitual, la ley aplicable a la sucesión será la de ese otro Estado.

Sin embargo, las disposiciones hechas en testamento y los pactos sucesorios ordenados conforme a la ley nacional del testador o del disponente en el momento de su otorgamiento conservarán su validez aunque sea otra la ley que rija la sucesión, si bien las legítimas se ajustarán, en su caso, a esta última. Los derechos que por ministerio de la ley se atribuyan al cónyuge superviviente por razón del régimen de bienes se regirán por la misma ley que regule los efectos del matrimonio, a salvo siempre las legítimas de los descendientes.

Cualquier persona podrá designar como ley que debe regir su sucesión la del Estado cuya nacionalidad ostente en el momento de realizar la elección o en el momento del fallecimiento. La elección deberá hacerse expresamente en testamento u otra disposición mortis causa o habrá de resultar claramente de los términos de una disposición de este tipo.

Article 14

1. La subjecció al dret civil comú o general de l'Estat o al propi de les Comunitats autònomes que tenen competència en matèria de Dret Civil es determina pel veïnatge civil.

2. Tenen veïnatge civil en el territori de dret civil comú o general de l'Estat, o en un dels de dret especial o foral propi de les comunitats autònomes que tenen competència en matèria de Dret Civil, les persones nascudes de pares que tinguin aquest veïnatge.

Per l'adopció, l'adoptat no emancipat adquireix el veïnatge civil dels adoptants.

3. Si en néixer el fill, o en ser adoptat, els pares tenen veïnatge civil diferent, el fill té el de qualsevol dels dos o el del lloc de naixement que elegeixin els pares de comú acord en el moment de fer l'inscripció. A manca d'acord, el que correspongui a aquell dels dos respecte al qual la filiació hagi estat determinada abans; si no, té el del lloc de naixement. *í, en darrer terme, el veïnatge de dret civil comú.*

Tanmateix, els pares, o el que d'ells exerceixi o li hagi estat atribuïda la pàtria potestat, poden atribuir al fill el veïnatge civil de qualsevol d'ells mentre no transcorrin els sis mesos següents al naixement o l'adopció.

La privació o la suspensió en l'exercici de la pàtria potestat, o el canvi de veïnatge dels pares, no afecten el veïnatge civil dels fills.

En tot cas, el fill, des que compleixi catorze anys i fins que no transcorri un any després de la seva emancipació, pot optar o bé pel veïnatge civil del lloc de naixement, o bé per l'últim veïnatge de qualsevol dels seus pares. Si no està emancipat, ha de ser assistit en l'adopció pel representant legal.

4. El matrimoni no altera el veïnatge civil. No obstant això, qualsevol dels cònjuges no separats, ja sigui legalment o de fet, pot optar sempre pel veïnatge civil de l'altre. La mateixa norma s'aplica en els supòsits d'unió estable en parella establerta amb les formalitats legals previstes en la legislació aplicable.

5. El veïnatge civil s'adquireix:

1r. Per la residència continuada durant dos anys, sempre que l'interessat manifesti que és aquesta la seva voluntat.

2n. Per la residència continuada de cinc anys, sense declaració en contra durant aquest termini.

Totes dues declaracions, així com les opcions a què fan referència els dos punts anteriors, es poden realitzar davant del funcionari competent del Registre Civil o davant de notari, s'han de fer constar en el Registre Civil i no requereixen ser reiterades. Quan es fan davant notari aquest la comunica al Registre en la forma que preveu la Llei del Registre Civil.

Per al còmput del temps es compta el temps transcorregut des que la persona interessada estableix la residència en el territori que s'escau, amb independència que en el seu transcurs s'alteri el seu estat civil.

6. En cas de dubte preval el veïnatge civil que correspongui al lloc de naixement.

Article 15

1.L'estranger que adquireixi la nacionalitat espanyola ha d'optar, en inscriure l'adquisició de la nacionalitat, per qualsevol dels veïnatges següents:

a) El corresponent al lloc de residència.

b) El del lloc de naixement.

c) L'últim veïnatge de qualsevol dels progenitors o adoptants.

d) El del cònjuge o persona amb qui està unit en unió estable de parella.

Aquesta declaració d'opció l'han de formular, atenent la capacitat de l'interessat per adquirir la nacionalitat, el mateix optant, per si mateix o assistit del seu representant legal, o aquest últim. Quan l'adquisició de la nacionalitat es faci per declaració o a petició del representant legal, l'autorització necessària ha de determinar el veïnatge civil pel qual s'opta.

2. L'estranger que adquireixi la nacionalitat per carta de naturalesa té el veïnatge civil que determini el reial decret de concessió, tenint en compte l'opció d'aquell, d'acord amb el que disposa l'apartat anterior o altres circumstàncies que concorrin en el petició-nari.

3. La recuperació de la nacionalitat espanyola comporta la del veïnatge civil que tenia l'interessat en el moment de la pèrdua.

4. La dependència personal respecte a una comarca o localitat amb especialitat civil pròpia o diferent, dins de la legislació especial o foral del territori corresponent, es regeix per les disposicions d'aquest article i les de l'anterior.

Article 16

1. Els conflictes de lleis que puguin sorgir per la coexistència de diverses legislacions civils en el territori nacional es resolen segons les normes que conté el capítol IV amb les particularitats següents:

1a. És llei personal la determinada pel veïnatge civil.

2a. No és aplicable el que disposen els apartats 1, 2 i 3 de l'article 12 sobre qualificació, remissió i ordre públic.

2. El dret de viduïtat que regula [la legislació Civil](#) aragonesa correspon als cònjuges sotmesos al règim econòmic matrimonial de la dita [legislació](#), encara que després canviï de veïnatge civil, amb exclusió en aquest cas de la llegítima que estableixi la llei successòria.

El dret expectant de viduïtat no es pot oposar a l'adquiridor a títol oneros i de bona fe els béns que no radiquin en el territori on es reconegui aquest dret, si el contracte s'ha subscrit fora del dit territori, sense haver fet constar el règim econòmic matrimonial del transmissor.

L'usdefruit vidual també correspon al cònjuge supervivent quan el premort tingui veïnatge civil aragonès en el moment de la defunció.

3. Els efectes del matrimoni entre espanyols es regulen per la llei espanyola que sigui aplicable segons els criteris de l'article 9è i, si no, [per la llei que correspongui a la darre-ra residència habitual comú en territori espanyol prèvia al matrimoni, i en darrer terme pel Codi civil.](#)

En aquest últim cas, s'aplica el règim de separació de béns del Codi civil si de conformitat amb una i altra llei personal dels contraents ha de regir un sistema de separació.

Artículo 64 de la Llei del Registre Civil

A falta de disposición especial, es funcionario competente para recibir las declaraciones de conservación o modificación de nacionalidad o vecindad, el mismo que determinan las reglas sobre opción de nacionalidad. [Sin embargo, tratándose de las declaraciones relativas a la vecindad civil, también será competente para recibirlas un notario, quien en todo caso las notificará al Registro Civil donde conste inscrito el nacimiento remitiéndole copia auténtica.](#)

Cuando dicho funcionario no sea el encargado del mismo Registro donde conste inscrito el nacimiento, levantará acta con las circunstancias exigidas para la inscripción, y la remitirá al Registro competente para la práctica de la inscripción marginal correspondiente.

Se considera fecha de la inscripción, a partir de la cual surten sus efectos tales declaraciones, la del acta que constará en dicho asiento.

